

Kemi og Fødevarekvalitet
J.nr. 2025-17875, 2025-17869
Ref. MAMMA
Dato: 26-05-2026

Høringsnotat om udkast til bekendtgørelse om tilsætning af vitaminer og mineraler til fødevarer og udkast til bekendtgørelse om tilsætning af visse andre stoffer end vitaminer og mineraler til fødevarer

Problemstilling

Bekendtgørelse om tilsætning af vitaminer og mineraler til fødevarer og bekendtgørelse om tilsætning af visse andre stoffer end vitaminer og mineraler til fødevarer blev som udkast sendt i høring den 21. april 2026 med en høringsfrist til den 20. maj 2026.

Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har modtaget to høringssvar med bemærkninger til nærværende bekendtgørelsesudkast fra hhv. Plantebranchen og DI Fødevarer. Høringssvarene indeholder generelle og specifikke bemærkninger til udkast til bekendtgørelserne.

I det følgende refereres fra høringssvarene i hovedtræk. Styrelsens kommentarer hertil er angivet i kursiv. For detaljerede oplysninger om høringssvarenes indhold henvises til de fremsendte høringssvar, som kan ses på Høringsportalen.

Høringssvarene berører følgende punkter:

1. Tvivl omkring forståelsen af kategorien "Mælkebaserede drikkevarer, herunder opblandinger hvor pulver eller tabletter er opblandet i vand eller mælk" og hvilke produkter, der kan indplaceres her under.
2. Muligheden for at tilsætte jod til fødevarer kategoriseret "vegetabiliske alternativer til mælk".

Ad 1) DI Fødevarer anfører, at de er i tvivl om, hvilken type produkt, der hører under kategorien "Mælkebaserede drikkevarer (inklusiv fermenterede og/eller aromatiserede). Herunder opblandinger, hvor pulver eller tabletter er opblandet i mælk eller vand." og "Mælkebaserede drikkevarer (inklusiv fermenterede og/eller aromatiserede), der indeholder mindst 8 g protein pr. 100 ml. Herunder opblandinger, hvor pulver eller tabletter er opblandet i mælk eller vand."? DI Fødevarer spørger ind til, om det f.eks. omfatter drikkevarer lavet på valleproteinpulver tilsat vand?

Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri skal hertil anføre, at der er en ikke-udtømmende liste over eksempler på fødevarer omfattet af udvalgte produktkategorier i berigelsesvejledningens bilag 2. Heraf fremgår, at eksempler på fødevarer omfattet af kategorien "Mælkebaserede drikkevarer (inklusive fermenterede og/eller aromatiserede). Herunder opblandinger, hvor pulver eller tabletter er opblandet i mælk eller vand." kan være kakaomælk og drikkeyoghurt, og at proteindrikke baseret på mælk og visse drikkeyoghurt kan være eksempler på produkter omfattet af kategorien "Mælkebaserede drikkevarer (inklusive fermenterede og/eller aromatiserede), der indeholder mindst 8 g protein pr. 100 ml. Herunder opblandinger, hvor pulver eller tabletter er opblandet i mælk eller vand."

Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker i forhold til den anvendte formulering "herunder opblandinger, hvor pulver eller tabletter er opblandet i vand eller mælk", at dette f.eks. kan omfatte valleproteinpulver til opblanding i mælk eller vand.

Ad 2) Plantebranchen anfører, at maksimumsgrænsen for jod er justeret og tilføjet i visse produktkategorier i bilag 1, og henleder opmærksomheden på, at jod ikke er omfattet eller tilføjet kategorien "Vegetabilske alternativer til mælk". Plantebranchen anbefaler derfor, at der indføres en maksimal tilladt mængde jod i kategorien "Vegetabilske alternativer til mælk" på linje med de sammenlignelige kategorier ud fra følgende hensyn:

- ensartethed på tværs af sammenlignelige kategorier,
- relevans for folkesundheden,
- sikkerhed og proportionalitet,
- forbrugsmønstre,
- afhjælpning af et ernæringsmæssigt hul og
- risiko for forvirring af forbrugeren.

Når Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer, om der f.eks. kan gives tilladelse til tilsætning af et vitamin eller mineral til en konkret fødevarekategori, er der to hensyn, som skal vægtes:

1) Alle produkter, der tilsættes vitaminer og mineraler, skal, ifølge EU-reglerne, indeholde en betydelig mængde (et minimumsindhold) af det tilsatte næringsstof for at undgå vildledning af forbrugerne.

2) Tilsætningen må ikke resultere i et indhold, der udgør en sundhedsmæssig risiko for de relevante forbrugermålgrupper.

Styrelsen vurderer således, om en given tilsætning kan tillades med baggrund i, at begge hensyn er overholdt. Styrelsen har ikke mulighed for at forhåndsgodkende tilsætninger forud for anmeldelse heraf, men under sagsbehandlingen er det muligt at indgå i dialog om en eventuel ændring af det anmeldte niveau, hvis det f.eks. viser sig, at en lavere tilsætning kan godkendes i overensstemmelse med de to hensyn.

Det er vigtigt for Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri at understrege, at styrelsen kun giver afslag på en anmeldelse om berigelse af fødevarer i tilfælde,

hvor tilsætningen betragtes som sundhedsskadelig. Dette følger af artikel 14 i fødevareforordningen, som siger, at fødevarer ikke må markedsføres, hvis de er farlige.

I forhold til en tilladelse til tilsætning af jod indenfor kategorien "Vegetabilsk alternativer til mælk", har det, hvilket Plantebranchen også er bekendt med, ikke været muligt for Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri i forbindelse med en konkret sag at imødekomme en anmeldelse af tilsætning af jod til denne kategori. Styrelsen har, på baggrund af data i en risikovurdering foretaget af DTU Fødevareinstituttet, haft vurderet, at en tilsætning af jod til de tidligere anmeldte vegetabilsk alternativ til mælk vil være sundhedsskadelig. Dataene i risikovurderingen viser, at forbrugere, ved indtag af et vegetabilsk alternativ til mælk tilsat 16 µg jod, som en del af en almindelig kost, inklusive kosttilskud, risikerer at overskride de øvre tolerable grænser, der gælder for jod. Risikovurderingen viser, at de 1-2 årige, 4-6 årige samt 7-10 årige børn risikerer at overskride de respektive grænser med henholdsvis 13, 19 og 13 %. Da en længerevarende overskridelse af de fastsatte øvre tolerable grænser anses for at udgøre en sundhedsmæssig risiko i form af en øget risiko for at udvikle klinisk lavt stofskifte via øgede koncentrationer af serum thyreoidea stimulerende hormon (TSH) i blodet, har styrelsen vurderet, at tilsætning af jod i den anmeldte mængde (16 µg jod) er sundhedsskadelig.

Alle tilladelser, som Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri udsteder efter reglerne i bekendtgørelse om tilsætning af vitaminer og mineraler til fødevarer, er baseret på specifikke anmeldelser fra virksomheder, som efterfølgende gøres til generelle tilladelser, der kan benyttes af alle virksomheder, hvis den anmeldte tilsætning kan godkendes af styrelsen. Derfor afspejler den gældende bekendtgørelse om tilsætning af vitaminer og mineraler til fødevarer også, at styrelsen ikke har kunnet give en konkret tilladelse til tilsætning af jod indenfor kategorien "Vegetabilsk alternativer til mælk". Styrelsen kan derfor fortsat ikke imødekomme Plantebranchens ønske om, at kategorien "Vegetabilsk alternativer til mælk" sidestilles for så vidt angår tilladelsen til tilsætning af 22,5 µg jod i kategorierne "Mælkebaserede drikkevarer (inklusive fermenterede og/eller aromatiserede). Herunder opblandinger, hvor pulver eller tabletter er opblandet i mælk eller vand.", "Mælkebaserede drikkevarer (inklusive fermenterede og/eller aromatiserede), der indeholder mindst 8 g protein pr. 100 ml. Herunder opblandinger, hvor pulver eller tabletter er opblandet i mælk eller vand." og "Vegetabilsk alternativer til mælkebaserede drikkevarer (inklusive fermenterede og/eller aromatiserede)".

Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker, at for så vidt angår den eksisterende, generelle tilladelse, der er givet til ovennævnte eksisterende kategorier, gælder de generelle tilladelser for et samlet indhold i det pågældende produkt. Dvs. det samlede jodindhold i hhv. de mælkebaserede drikkevarer og de vegetabilsk alternativer til mælkebaserede drikkevarer må maksimalt være 22,5 µg jod pr. 100 ml. Styrelsen understreger dermed, at der ikke er tale om forskelsbehandling mellem vegetabilsk eller ikke-vegetabilsk produktkategorier.